

Een plek voor jezelf

Het is niet voor iedereen zo vanzelfsprekend dat je op een gegeven moment in je leven het ouderlijk huis verlaat en op jezelf gaat wonen. Sommige mensen hebben extra zorg nodig en is een veilige, vertrouwde leefomgeving eerder noodzaak dan alleen een wens. Dat geldt voor de mensen die 1 augustus 2011 hun intrek namen in hun woning aan de Zuster Prinsstraat in Leusden. Daar is een prachtig woonzorgcomplex gebouwd voor mensen met schizofrenie.

Ja, het kan!

"Dit is werkelijk een modelvoorbeeld van een woonzorgcomplex", vertelt Ellen Caarels van Woningstichting Leusden. "Toen John en Mary bij ons aanklopten, wisten wij dat dit project past bij onze maatschappelijke doelstellingen, maar dan moet je het nog wel waarmaken. Samen met Stichting Plus Wonen, gemeente Leusden en Centraal Zorg - die is huurder van het complex en levert de zorg - hebben we het uiteindelijk voor elkaar gekregen. In Nederland zijn maar weinig soortgelijke projecten en ik denk dat we hiermee de toon zetten: ja, het kan."

In 2006 stonden Mary Dekker en John Verkaik, ouders van Melvin (nu 32 jaar) op de stoep bij Woningstichting Leusden. Ze wilden een wooncomplex realiseren voor mensen met schizofrenie, de ziekte waaraan ook hun zoon lijdt. Over die ziekte bestaat veel onduidelijkheid (zie tekstkader). Veel mensen die lijden aan een ernstige psychische stoornis, krijgen vaak niet de juiste zorg. Mary en John hebben dat met hun zoon aan den lijve ondervonden. "Iemand die schizofrenie heeft, moet je voortdurend bijstaan. Ze hebben constante en vooral persoonlijk gerichte zorg nodig", vertelt John Verkaik, voorzitter van Stichting Plus Wonen. "Ze hoeven echter niet per sé in een inrichting te leven. Ze kunnen prima zelfstandig wonen, mits er zorg in de buurt is."

Het complex dat in Leusden is gebouwd, maakt die zorg mogelijk. Vijftien mensen (25 jaar en ouder), vijftien appartementen, een centrale voordeur, een gemeenschappelijke ruimte, 24-uurs zorg, persoonlijke begeleiding, een plaatje van een keuken, een binnentuin met een klein jeu de boulesbaantje en alvast een buitenstopcontact waar de stekker in kan voor de kerstboom, zo rond december. Want dat deze bewoners op een prachtige plek het nieuwe jaar ingaan, staat vast. Voor de mensen zelf is het fijn dat ze vlak bij elkaar wonen. Ze herkennen elkaars eigenaardigheden en steunen elkaar: "Hé! Check jij ook drie keer of je deur wel echt goed op slot zit? Dat doe ik ook altijd!" Kleine dingen die iemand zonder schizofrenie misschien niet zo vanzelfsprekend vindt. Heel waardevol, die verbondenheid.

Mens en omgeving

Waarom is dit initiatief nu zo belangrijk? Wel, voor mensen die een dergelijke psychiatrische aandoening hebben, is het van belang dat zij zich veilig voelen - en dat kan op deze plek. Het appartementencomplex staat midden in een nieuwbouwwijk in Leusden. Eén van de bewoners kwam tijdens de bouw van het complex langs en verwoordde zijn zorg zoals dat in de volksmond allicht wel vaker verwoord wordt: "Hier komen toch allemaal van die gekken te wonen?" Nee dus. Geen gekken. Gewoon mensen die een ziekte hebben, voor wie een veilige leefomgeving is gecreëerd waarin ze goed gedijen.

"Maar zo'n benadering maakte voor ons wel duidelijk dat een voorlichtingsavond wenselijk was. Het beeld dat mensen van schizofrenie hebben, is meestal niet juist." Psychiater Wiepke Cahn, verbonden aan het Universitair Medisch Centrum (UMC) in Utrecht en gespecialiseerd in schizofrenie, vertelde op die voorlichtingsbijeenkomst wat het ziektebeeld inhoudt en waarom het belangrijk is dat mensen in een vertrouwde omgeving met voldoende zorg kunnen wonen. "Dat er iemand een oogje in het zeil houdt, is belangrijk", vertelt John. "We hebben meegemaakt dat Melvin in een gesloten inrichting zat en we op een dag werden gebeld dat de gordijnen al twee dagen dicht zaten. Ja, dat is dus twee dagen te laat. Je wilt dat iemand gelijk even gaat kijken als het erop lijkt dat het niet goed gaat met je zoon."

Hier in Leusden is die zorg constant aanwezig. Dat is zowel voor de bewoners als voor de ouders prettig."

De woning

Je kunt het centrale gebouw alleen binnenkomen als je bewoner van het complex bent. Als bezoeker bel je aan en word je binnengelaten door de bewoner via hun eigen intercomsysteem. De gezamenlijke ruimte is puur voor de bewoners bedoeld. Het is mooi en modern ingericht. Het jonge groen van het gras dat op fotobehang aan de wanden prijkt, straalt je bij binnenkomst tegemoet. De keuken glimt. De witte barkrukken zou je 't liefst in je eigen woning willen hebben en de eik waarvan de boomstamtafeltjes zijn gemaakt, staat met zijn 125 jaarringen symbool voor de kracht van dit project. Bewoners kunnen hier altijd blijven wonen.

Ze hebben dan ook erg uitgekeken naar de verhuizing. Voor hen geen psychiatrische inrichting meer waar ze in een klein kamertje moeten leven, maar een eigen plek die ze toekomt. Waar ze zelfstandig kunnen leven. Melvin heeft jarenlang gespaard om zijn appartement te kunnen inrichten. De schilderijen die aan de muur hangen zijn abstract. Zijn interieur is modern. Zwart, grijs en wit omgeven zijn nieuwe leefomgeving die er op deze plek een stuk rooskleuriger uitziet dan voorheen. Dit is zijn thuis. In deze woning kan hij, net als de andere bewoners, oud worden. Eindelijk rust. Eindelijk, een plek voor jezelf.

Wat is schizofrenie?

Schizofrenie is een aandoening waarbij het denken, het gevoelsleven en het gedrag van een patiënt ernstig verstoord is. Mensen met schizofrenie maken minstens één psychose door, maar vaak zijn het er meerdere. Tijdens een psychose is het contact tussen de buitenwereld (realiteit) en de binnenwereld (gedachten en belevingen) verstoord.

Schizofrenie wordt nog wel eens verward met MPS (meervoudige persoonlijkheidsstoornis). MPS is een psychische aandoening waarbij iemand afwisselend twee (of meer) van elkaar te onderscheiden persoonlijkheidstoestanden kan aannemen. Dat alter ego (ook wel 'binnenmens' genoemd) neemt dan volledig het gedrag van die persoon over. Dat is bij schizofrenie dus niet het geval.

Ongeveer 0,8% van de mensen in Nederland lijdt aan schizofrenie. Dat komt neer op ongeveer 120.000 mensen. Het is dan ook geen zeldzame ziekte. De ziekte is niet gebonden aan cultuur, ras of milieu en komt over de hele wereld voor. (bron: www.schizofrenie.nl)